

Kunstenplan 2021-2024

---

inleiding

dans

regeling vierjarige subsidies

AFK
amsterdams
fonds voor de
kunst

Inleiding Dans

Regeling Vierjarige subsidies

Kunstenplan 2021-2024

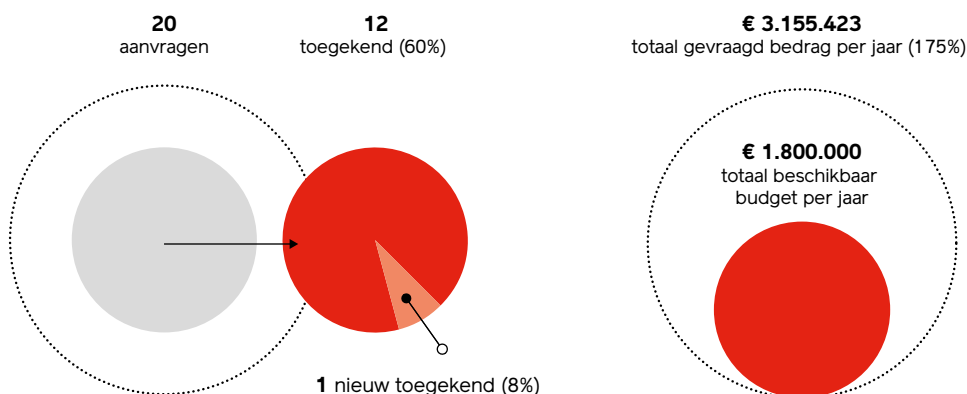
AANVRAGEN IN HET KORT

Binnen de discipline dans werden 21 aanvragen ingediend. Eén aanvraag kwam niet meer voor honorering bij het AFK in aanmerking omdat de aanvrager is gehonoreerd voor een plek in de functies van de Amsterdam Bis. De betreffende aanvrager heeft daarom de aanvraag bij het AFK ingetrokken. De commissie Dans heeft twintig aanvragen volledig behandeld.

- In totaal werd er voor de twintig volledig behandelde aanvragen € 3.155.423 per jaar aangevraagd, gemiddeld € 157.771 per aanvrager. Het beschikbare budget voor dans in de komende kunstenplanperiode bedraagt € 1.800.000. Het beschikbare budget is daarmee 175% overvraagd.
- Zes (30%) van deze aanvragers ontvangen in de lopende periode geen vierjarige subsidie van het AFK. Twee van hen dienden voor de periode 2017-2020 wel een aanvraag in voor vierjarige subsidie, maar zagen deze niet gehonoreerd. Twee van de aanvragers (10%) ontvingen in de periode 2017-2020 één of tweemaal een tweejarige subsidie van het AFK. Vier organisaties (20%) vragen voor het eerst vierjarige subsidie aan bij het AFK.
- De veertien aanvragers die in de periode 2017-2020 al een vierjarige subsidie ontvangen vanuit het Kunstenplan vragen voor de periode 2021-2024 samen jaarlijks € 2.637.454 aan. Dat is 82% meer dan zij in de lopende subsidieperiode krijgen. Al deze aanvragers vragen boven hun huidige subsidieniveau aan, waarvan zes (43%) bijna of meer dan het dubbele.
- Drie van de aanvragen zijn ook aan een andere commissie voorgelegd voor co-advies.

De commissie oordeelt dat zestien aanvragen voor subsidie in aanmerking komen. Het beschikbare budget was niet toereikend om al deze aanvragen geheel of gedeeltelijk te honoreren. Dit betekent in de praktijk dat binnen het beschikbare budget twaalf organisaties daadwerkelijk geheel of gedeeltelijk gehonoreerd kunnen worden. Het gaat om één nieuwe aanvrager en elf organisaties die in de huidige periode ook vierjarige subsidie ontvangen. Eén van de gehonoreerde aanvragers ontvangt in de periode 2019-2020 een tweejarige subsidie. Vier aanvragen acht de commissie niet subsidiabel.

OVERZICHT AANVRAGEN DANS

DANS			
Aanvrager	Aangevraagd (in euro's per jaar)	Toegekend (in euro's per jaar)	Toegekend 2017-2020 (in euro's per jaar, niveau 2020)
Backbone	150.000	115.000	74.264
Bird Productions *	65.000	-	-
Cinedans	110.000	110.000	63.655
Dadodans	94.000	94.000	-
Dancing on the Edge	67.500	67.500	53.046
Danstheater AYA *	210.000	-	169.747
Flamenco Biënnale Nederland	87.500	87.500	58.351
Henny Jurriens Studio**	160.000	94.000	127.310
Julidans	215.000	215.000	132.616
LeineRoebana	200.000	200.000	169.747
MOVEMENTALIST	93.969	-	-
Neverlike *	110.000	-	53.046
Nicole Beutler Projects	350.000	275.000	175.052
SHARP/ArnoSchuitemaker	147.000	147.000	63.655
Solid Ground	245.454	-	63.655
Stichting BAU	150.000	-	-
Stichting Plan d-	60.000	-	-
Stichting Tilt *	55.000	-	-
Summer Dance Forever	250.000	125.000	53.046
Veem House for Performance	335.000	270.000	190.966
	3.155.423	1.800.000	1.448.156

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

** positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om volledig bedrag toe te kennen

Totaal budget dans (in euro's, per jaar)	1.800.000
Totaal gehonoreerde aanvragen (in euro's, per jaar)	1.706.000
Resterend budget (in euro's, per jaar)	94.000

Positief advies, onvoldoende budget (op volgorde van waardering)

Naam	Geadviseerd (in euro's, per jaar)	Toegekend (in euro's, per jaar)
Henny Jurriens Studio	160.000	94.000
Danstheater AYA	210.000	-
Stichting Tilt	55.000	-
Bird Productions	65.000	-
Neverlike	75.000	-

ALGEMEEN BEELD

Binnen de discipline dans ontving het AFK vooral aanvragen van organisaties die de afgelopen jaren vertrouwde gezichten zijn geworden in Amsterdam. De aanvragers in de vierjarige regeling zijn zeer verschillend: festivals, autonome (midcareer) dansmakers, gezelschappen die al jaren met subsidie aan de weg timmeren, organisaties die zich bezighouden met talentontwikkeling of die een verbindende rol op zich willen nemen in de sector.

Amsterdam kent een aantal sterke dansfestivals die een vaste waarde zijn geworden in de stad. Zij opereren vanuit een heldere visie, hebben een sterke organisatie en marketingstrategie en weten meestal veel publiek te trekken. Ze hebben een profiel dat een toevoeging is op het aanbod in en de uitstraling van de stad. Alle festivals die hebben aangevraagd zijn gehonoreerd en representeren met elkaar een grote variëteit in aanbod, gericht op een divers publiek.

De meeste aanvragers werken vanuit de moderne dans, in de breedste zin van het woord. Nieuw in de vierjarige regeling is jeugddansgezelschap Dadodans, dat zich met een tweejarige subsidie van het AFK de afgelopen jaren heeft kunnen ontwikkelen en nu met een sterk plan voor vier jaar is gehonoreerd. Vijf organisaties zijn actief in de 'urban arts', als verzamelterm voor initiatieven met roots in de hiphop. Er is veel potentie onder het grote aantal makers dat actief is in de urban scene. ISH is gehonoreerd in de Amsterdam Bis en in de vierjarige regeling van het AFK worden Summer Dance Forever en Backbone (opnieuw) gehonoreerd. Summer Dance Forever is een goed voorbeeld van een festival rond makers die hun idioom grotendeels buiten de instituten en reguliere circuits ontwikkelen. Het festival weet uiteenlopende dansers en autonome makers die binnen hun eigen niche opereren, bij elkaar te brengen. De ontwikkelingen die daar ontstaan kunnen wellicht bijdragen aan het verder integreren van wat nu soms nog gescheiden dansculturen lijken, de 'westerse canon' en de urban arts.

Veel aanvragers zijn actief in of beschrijven plannen op het gebied van talentontwikkeling. Het is positief dat er veel aandacht is om jongeren, jonge makers of midcareer choreografen en performers te ondersteunen. Toch is de indruk dat in plannen nog weleens onderschat wordt wat deze trajecten inhoudelijk vragen aan uitwerking van de methodiek, inclusief de te verwachten resultaten en doorstroombmogelijkheden. De commissie heeft bij de beoordeling van dergelijke initiatieven veel waarde gehecht aan een goede begeleiding van het talent. Voor onafhankelijke (jonge) makers en kleine gezelschappen, met name in het performanceveld, blijkt het opbouwen van continuïteit in hun praktijk niet eenvoudig. Des te meer waardeert de commissie enkele overkoepelende initiatieven om de sector op het gebied van talentontwikkeling in de brede zin te versterken.

De meest in het oog springende is het plan voor netwerkorganisatie GREENHOUSE, met Veem House for Performance en Nicole Beutler Projects als binnen het Kunstenplan 2021-2024 gehonoreerde samenwerkingspartners. In dit samenwerkingsmodel neemt het veld zelf verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van autonome makers op artistiek, productioneel en zakelijk vlak en de ontwikkeling van hun publiek. GREENHOUSE komt voort uit de al langer levende wens van de sector om de dans- en performanscene te versterken via talentontwikkeling, interdisciplinaire uitwisseling en samenwerking. De commissie erkent de urgentie van een goede infrastructuur en passende werkcondities voor onafhankelijke makers, mede met het oog op de pluriformiteit van het dansbestel in de toekomst. GREENHOUSE is dan ook binnen de plannen gehonoreerd, waarbij afstemming met andere initiatieven in de danssector van belang wordt geacht. De commissie ziet graag dat GREENHOUSE ruimte zal bieden aan makers met een uiteenlopende achtergrond.

Tevens zijn er voornemens tot verdergaande samenwerking te herkennen in het plan voor Podium Noord als presentatie- en experimenteerplek voor jonge autonome makers. Het betreft een samenwerking van ICK/ Artist Space met Dansmakers, Likeminds en Summer Dance Forever. Daarnaast is er het plan voor The Cypher in een samenwerking van ISH, Solid Ground en Backbone ter ondersteuning van de urban arts. De commissie vindt het idee voor beide initiatieven in aanzet waardevol, juist omdat ze uit het veld zelf voortkomen. Beide plannen zijn echter zowel inhoudelijk als organisatorisch en financieel nog zo summier uitgewerkt dat de commissie honorering hiervan als onderdeel van de vierjarige ondernemingsplannen van de samenwerkingspartners op dit moment te prematuur vindt.

De twaalf organisaties die geheel of gedeeltelijk gehonoreerd worden overtuigen de commissie van zowel het artistieke belang, het belang voor de stad, de uitvoerbaarheid en de bijdrage aan diversiteit en inclusie van hun plannen. De commissie verwacht dat het geheel van deze aanvragers de komende jaren de pluriformiteit van de danssector in Amsterdam op een goede manier zal vertegenwoordigen en versterken.

Van de twintig aanvragen adviseert de commissie er twee niet te honoreren, op grond van een te lage totale waardering. Getoetst aan de verschillende criteria bevatten deze aanvragen voor de commissie te veel zwakke aspecten dan wel substantiële punten van kritiek om vertrouwen te kunnen hebben in de kwaliteit en haalbaarheid van de voorgenomen activiteiten voor een vierjarige periode. Van één aanvraag acht de commissie de uitvoerbaarheid onvoldoende waardoor deze aanvraag niet voor honorering in aanmerking komt.

ARTISTIEK BELANG

Het artistiek belang van de plannen is niet alleen voor het AFK het zwaarwegendste criterium, maar wordt ook door de aanvragers het meest gloedvol verwoord - vaak beter dan de andere onderwerpen in het ondernemingsplan. In de plannen wordt wel zichtbaar dat de bezuinigingen van de laatste jaren op landelijk niveau effect hebben op de manier waarop geproduceerd wordt. Voor veel gezelschappen is het budgettair haast onmogelijk geworden om grote, theatrale dansvoorstellingen te maken. Samenwerking met componisten, het live uitvoeren van muziek, werken met een vormgever voor het toneelbeeld, een setting creëren die recht doet aan het spelen in grote zalen - dit lijkt nu voorbehouden aan meer gevestigde gezelschappen met de middelen daarvoor. LeineRoebana is een voorbeeld van een gezelschap dat wel nog omvangrijke theatrale dansproducties voor de grotere zalen maakt.

Dat neemt niet weg dat veel gezelschappen op kleinere schaal op een eigenzinnige manier hun danstaal vormgeven of verschillende disciplines integreren, met grote genrediversiteit tot gevolg. Bij een deel van de aanvragers een inzet te zien op versoering, met een concentratie op beweging in een vaak minimalistische uitvoering of het gebruik van eenvoudige materialen in het toneelbeeld. De danstaal is net als andere kunst disciplines onherroepelijk interdisciplinair geworden. Het gebruik van muziek, beeldende kunst, licht en/of digitale (video)technieken levert voorstellingen op met meerdere lagen. De multidisciplinaire insteek geeft kansen voor het aanspreken van bezoekers met uiteenlopende interesses. De groei van het aantal bezoekers voor de gehonoreerde festivals en gezelschappen ziet de commissie als bewijs dat de programma's en voorstellingen over de hele linie een steeds breder publiek en ook niet met dans vertrouwd publiek weten aan te spreken.

Opvallend in veel aanvragen is het maatschappelijk engagement, zoals het bewustzijn over de urgente staat van ons klimaat. Nicole Beutler Projects heeft dit zelfs als thematische rode lijn uitgewerkt in de plannen voor de komende jaren. De commissie verwacht dat voorstellingen door deze onderwerpen extra zeggingskracht hebben voor het publiek. Aan de andere kant van het spectrum is Arno Schuitemaker een voorbeeld van een maker die zich profileert met abstract werk dat de grenzen van de danskunst opzoekt. Met zijn gezelschap SHARP/ArnoSchuitemaker creëert hij een eigen universum waarin hij het publiek een sterke zintuiglijke ervaring biedt. Schuitemaker presenteert zijn werk ook buiten de reguliere podia, in bijvoorbeeld het nachtleven. Buiten de theaterzalen treden is een ontwikkeling die meer aanvragers omarmen.

BELANG VOOR DE STAD

De manier waarop dansorganisaties zich verbinden met bewoners, maatschappelijke organisaties of de buurt waarin ze werken is heel verschillend, net als de mate waarin aanvragers actief zijn in de verschillende stadsdelen. Aanvragers die actief zijn in meerdere wijken van Amsterdam doen dit bewust om het publieksbereik te vergroten en te verbreden, en om een sterkere relatie aan te gaan met bezoekers. Dancing on the Edge is een goed voorbeeld van een festival dat (participatie) activiteiten opzet in verschillende buurten van de stad. Daarmee lukt het de organisatie om een divers publiek te betrekken bij het programma. Het festival richt zich vooral op bewoners in de stadsdelen die nog niet vertrouwd zijn met theater of dans, en werkt daarvoor samen met maatschappelijke organisaties en buurthuizen. Festival Julidans probeert onder andere met het Extended programma een brug te slaan naar publiek buiten het centrum. Ook de Flamenco Biënnale is actief in verschillende wijken van de stad. Het festival organiseert naast pop-upvoorstellingen in de openbare ruimte het Flamenco Inclusivo programma dat zich richt op bewoners die extra aandacht nodig hebben, en ontwikkelt community-projecten voor speciale doelgroepen. Sleutelfiguren en presentatieplekken in de wijken spelen voor aanvragers een belangrijke rol in het bereiken van nieuw publiek. Podium Mozaïek is één van de plekken die veelvuldig genoemd wordt als samenwerkingspartner. Uiteraard kosten wijkprojecten veel tijd, en ook geld. De festivals hebben over het algemeen meer diverse samenwerkingspartners dan de kleinere gezelschappen. Die laatste hebben doorgaans vooral partners binnen het artistieke domein. Zij bedienen met hun werk vaak een beperkte doelgroep, soms zelfs in een heel specifieke niche. Daardoor lijkt inbedding en zichtbaarheid in de stad soms lastiger te realiseren.

Bij het 'eigen accent' konden de aanvragers kiezen uit vijf thema's die van belang zijn voor de langetermijnontwikkelingen in de stad. Veel aanvragers gebruiken het gekozen accent vooral ter onderstreping van deze kant in hun werkpraktijk. Het is bij de meeste dansaanvragers geen aanleiding om zich te laten inspireren tot nieuwe activiteiten. Omdat de danssector bij uitstek internationaal georiënteerd is, kiest de meerderheid van de organisaties (zoals Julidans, Summer Dance Forever en de Henny Jurriens Studio) voor het thema Wereldstad.

UITVOERBAARHEID

De meeste dansaanvragers kunnen goed verwoorden wat er op artistiek gebied te verwachten valt, en hoe en met wie de plannen gerealiseerd worden. Organisaties zoals Veem House for Performance, LeineRoebana en Julidans hebben ook de zakelijke kant prima op orde. Over het algemeen valt op zakelijk vlak nog winst te behalen in de sector. Het gros van de aanvragers komt bijvoorbeeld niet toe aan het benoemen van een risicostrategie bij tegenvallende inkomsten. Hoe omvangrijker de

activiteiten, organisatie en begroting, hoe belangrijker het is dat zo'n strategie deel uitmaakt van de bedrijfsvoering. De commissie is ervan doordrongen dat de sector al jaren weinig vet op de botten heeft, waardoor de mogelijkheden om reserves op te bouwen beperkt zijn. Zij constateert regelmatig echter ook een spanningsveld tussen de ambities en de feitelijke capaciteit en staat van de bedrijfsvoering van de organisatie.

De ambities voor de periode 2021-2024 zijn opvallend groot. Over het algemeen volgen aanvragers economische wetten. Er wordt gedacht in groeimodellen met uitbreiding van activiteiten en aandachtsgebieden. Dat resulteert weer in meer benodigde uren voor de organisatie, en in een vaak veel hogere begroting. De commissie vindt het automatisme van streven naar groei of uitbreiding van taken en soorten activiteiten niet per se wenselijk. Zij ziet meer heil in het focussen op de kerntaken van organisaties; het eigen specialisme centraal stellen en daar de ruimte en verdieping zoeken, ook in publieksbereik. Daar hoort bij dat alle aspecten van het produceren dan ook realistisch worden doorberekend, zowel financieel als in werkdruk voor de organisatie. Meer realisme ten aanzien van de organisatorische en financiële mogelijkheden is wenselijk voor een gezonde bedrijfsvoering. Bij een paar aanvragers had de commissie te weinig vertrouwen dat de voorgenomen schaa sprong daadwerkelijk haalbaar was, en is ze niet meegegaan in de uitbreiding van de activiteiten. Bij één aanvrager was dit een van de redenen voor een onvoldoende op uitvoerbaarheid en daardoor het niet honoreren van het ondernemingsplan.

De wens tot een betere beloning van medewerkers ligt bij de dansaanvragen maar beperkt ten grondslag aan de toegenomen begrotingen. De Fair Practice Code blijft een heikel punt voor de sector. Er wordt beperkt op gereflecteerd in de plannen, wellicht omdat dansorganisaties het toepassen van de code nogal eens als problematisch ervaren. Een gepaste honorering van alle medewerkers heeft immers forse financiële consequenties. Publieke en private subsidiebudgetten nemen niet navenant toe, terwijl er ook niet veel compensatie te vinden is in een verdere versobering van activiteiten.

Marketing is een terugkerende achilleshiel van de aanvragers dans. Aanvragers maken weinig onderscheid in hun doelgroepen. Of laten het vooral aan de speelplekken over om publiek te vinden. Opvallend is ook de terugkerende inzet op 'nieuwe media' als marketinginstrument, een strategie die regelmatig wordt genoemd zonder echter zicht te bieden op de concrete toepassing of betekenis daarvan. Summer Dance Forever is daarin een positieve uitschieter en een aansprekend voorbeeld van een organisatie die doordacht gebruik maakt van nieuwe media om een groot en nieuw publiek te bereiken, ook internationaal.

DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Naast het schrijven van een Actieplan diversiteit en inclusie werd aanvragers gevraagd in hun ondernemingsplannen te reflecteren op dit thema, en om de eigen organisatie en het werk in dit licht te bezien. Dit onderdeel concretiseren was voor een aantal aanvragers nieuw, terwijl anderen diversiteit en inclusie intrinsiek in hun missie en werkwijze verankerd hebben. Backbone, Dancing on the Edge en Summer Dance Forever zijn daarin goede voorbeelden. Met de voorstellingen die zij maken of presenteren vergroten ze de culturele diversiteit van het Amsterdamse cultuur aanbod. De cultureel diverse achtergrond van cast en crew, de genres, de thematiek en het engagement spreken publiek aan met uiteenlopende culturele achtergronden. In de urban scene is er bovendien vaak al sprake van een cultureel diverse samenstelling van personeel en bestuur, op de vloer en op kantoor. Personeel en programma beïnvloeden elkaar; het een staat niet los van het ander.

Veel dansaanvragers werken in een internationale context waardoor makers en performers automatisch verschillende culturele achtergronden hebben. Hoewel de diversiteit op dit punt dan vanzelfsprekend is, is dat vaak nog niet genoeg om ook een substantieel cultureel divers publiek te bereiken. De sleutel naar het verbreden van de doelgroep is ook gelegen in het aanbod, in de voorstelling of het programma. Het bereiken van een cultureel divers samengesteld publiek is vooral voor de organisaties die vanuit de westerse canon werken nog een uitdaging. Vaak worden samenwerkingspartners gezocht die hier al meer expertise in hebben, en/of podia die gevestigd zijn in de wijk waar dat nieuwe publiek te vinden is. Er wordt geëxperimenteerd met randprogrammering of activiteiten buiten de theaters. Dat is een geschikte strategie, al krijgt de commissie die indruk dat sommige partners wellicht overvraagd worden. Ook voor het werven van een cultureel divers publiek is het van belang dat de marketingplannen meer aandacht krijgen.

De visie van organisaties op het vergroten van de diversiteit onder hun personeel of bestuur mag nog verder worden uitgewerkt. Het bewustzijn dat een actief beleid op diversiteit en inclusie van waarde is voor de eigen organisatie begint wel langzaam door te dringen. De meeste aanvragers geven aan dat ze hierin stappen willen zetten, maar formuleren nog weinig concrete acties. De eerste doelen liggen doorgaans bij het vergroten van de diversiteit binnen het bestuur of de raad van toezicht. Meer diversiteit binnen het kernteam van de organisatie realiseren wordt als lastig gezien, als er weinig verloop is en het team klein in omvang. Desondanks geven alle intenties in de plannen het vertrouwen dat de danssector op termijn zichtbaar diverser en inclusiever zal zijn.

COLOFON

De Inleiding Dans regeling Vierjarige subsidies 2021-2024 is een uitgave van het Amsterdams Fonds voor de Kunst.

Samenstelling

Amsterdams Fonds voor de Kunst

Vormgeving

Piraña grafisch ontwerp

Amsterdams Fonds voor de Kunst

Bezoekadres
Pakhuis de Zwijger
Piet Heinkade 179
1019 HC Amsterdam

Postadres
Postbus 1079
1000 BB Amsterdam
Tel: 020 – 5200520
Fax: 020 – 5200599

www.amsterdamsfondsvoordekunst.nl

www.afk.nl

secretariaat@afk.nl

www.facebook.com/afk020

twitter.com/AFK020

[instagram.com/afk020/](https://www.instagram.com/afk020/)